1873. V. évfolyam. 140. szám. Hétfő, julius 21.

Előfizetési árak:
Helyben és postán küldve.
Egy évre 10 frt — kr. ¼ évre 2 ft 50 kr.
Fél évre 5 „ — „ Egyes szám 10 „
Előfizetési pénz s minden közlemény: Főpiacz, Vecsey-ház földszint a szerkesztőségbe bérmentve küldendők.
Előfizethetni helyben.
Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében s a szerkesztőségnél. — Egyébütt a postahivatalok utján.

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A DEBRECZENI BALOLDALI PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen hetenként ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Hirdetési díj:
Öthasábos petitsorért 5 kr.
Nagyobb terjedelmü, mint szintén több izbeli hirdetések, alku szerint a legolcsóbb árért.
Bélyegdij: minden beigtatásért külön 30 kr.
„Nyilt-tér"-en megjelenő közlemény öthasábos sorra 15 kr.
Név- vagy bérmentetlenül beküldött kéziratok nem vétetnek tekintetbe. — Ugy szintén kéziratok sem adatnak vissza.

Tisztázzuk a kérdést.

⊙) A „Magyar Ujság" régóta azzal gyanusitja a balközéppártot, hogy a Deákpárttal fusióra akar lépni.

Mocsáry folytonosan támadást intéz Csernátony ellen, mint aki, szerinte, a balközéppárt fusionálását lapjában az „Ellenőr"-ben előkészíti.

Csernátony erősen védekezik Mocsáry ellen. Hanem, megvalljuk, világosan nem látjuk védekezésében annak határozott czáfolatát, a mit a balközép fusionalásáról Mocsáryval többen beszélnek.

Jókai is beleszól tegnapi czikkében a vitába, — bár azt állitja, hogy effelett most nem lehet vitázni, mivel a Deákpárt szabadelvü részének magatartására tisztán következtetést vonni nem lehet. Egyuttal az is kilátszik Jókai czikkéből, hogy a fusiónak nem embere.

Mindamellett is, a balközéppártnak a Szlávy-kormánynyal szemben magaviselete; továbbá a pártvezéreknek Ghyczynek és Tisza Kálmánnak mély hallgatása, és a Mocsáry és a szélsőbal közlönyének folytonos támadásai — a fusionalis irányzatok felett, bizonyos valószinüséget sejtetnek bizonyos esetek bekövetkeztével; vagy legalább határozottan nem látszik megczáfoltnak azon feltevés, hogy a balközéppártban, vagy legalább annak egy részében megvan a hajlam a fusióra.

Igaz, hogy a balközéppárt is, vezéreiben bizik, s még semmi döntő tény föl nem merült, melyből azt lehetne következtetni, hogy a párt programmjától eltérni kivánna.

Igaz az is, hogy a vezéreknek kell legjobban tudni, hogy mit és mikor kell tenni, a párt czéljai kivitelére.

Az is igaz, hogy ők tudhatják legjobban megitélni, hogy mikor nem kell tenni valamit; vagy mikor és meddig kell valami tárgyban hallgatni.

Hanem mégis vannak bizonyos határok, melyek kijelölik a párt nevében cselekvés és hallgatás szélső vonalait is.

A főnebb jelzett fusionalis irányzatok felöli hirek már annyira nőttek, hogy valóban, egy nagy politikai párt öntudatosan cselekvő tagjai keblében megszülemlett az élénk óhajtás az iránt, hogy a zavarossá válni kezdő kérdés tisztáztassék.

Még a balközéppárt országgyülési tagjai tudhatják, hogy mit akarnak, és hogy miképen áll tehát a dolog a balközéppárt országgyülési tagjai akarata és irányzatai tekintetében!

Az országos balpárt értekezlete, az 1872-ik évi március 10-én, kijelentette az 1867-dik évi pártprogrammhoz ragaszkodását.

S e pártprogramm az 1865-ki közösügyes egyezménynek törvényes eszközökkel békés uton megváloztatására törekvést, az önálló pénzügy és magyar hadsereg kivivását, a létesitendő reformok mellett, széljaink legfőbb tételeiként állitotta fel.

Ezeket Tisza Kálmán az 1872-dik évi országos balpárti értekezleten ismételte, még pedig a százezerekre menő balpárti polgárok küldöttei által kitejezett lelkes éljenzések kiséretében!...

Ugyanakkor megalkottatott az országos baloldali nagy párt bizottmány és a végrehajtó bizottság is, melyeknek teendői közé soroztatott, többi közt, hogy folytonos összeköttetésben legyenek az országban levő összes párttal, és hogy a párt érdekében szükséges felvilágositásokat, magyarázatokat és **czáfolatokat** tegyék meg.

Mióta a fusióról szóló hirek elterjedtek, mi vidékiek, akik nem vagyunk ugy beavatva a dolgok menetébe és a titkokba, mint az országgyülés balpárti tagjai, — folytonosan vártuk a fusionalis hirek czáfolatát, és pedig a párt főnemlitett közegei vagy pedig épen vezéreink részéről.

És mivel sem felvilágositást sem czáfolatot nem vettünk illetékes helyekről; tagadhatlanul, nagy zavarban bizonytalanságban és aggodalomban vagyunk a miatt, hogy vajon a fusionális irányzatoknak van-e alapja?

Mert ha van, azok, kik fusiót akarnak, eltértek az 1867-diki pártprogrammtól, mely az 1872. évi országos baloldali pártértekezleten megerősittetett.

Ha nincs alapja: ugy a párt most is egy és ugyanazon zászló alá sorakozik.

Végtére is a párt minden öntudatosan cselekvő tagjának tudnia kell, hogy hanyadán állunk?

Tudni kell legközelebb a vidéki pártbizottmányoknak, hogy a zászló meg van-e őrizve becsülettel, mely alá milliók sorakoztak?

Kérünk tehát, illetékes helyről határozottan szóló felvilágositást!

Tisztázzuk a kérdést!

— **Gróf Nádasdi Lipót.** Komáromvegye főispána, ki nem rég ünnepelte jubilaeumát, meghalt. Béke porainak!

— **Lehet-e pártfuzió?** E czim alatt nyilatkozik Jókai a „Hon" tegnapi számában a Csernátony és Mocsári közt felmerült hirlapi vita ügyében, s kimondja, hogy a jobboldallal egyesülést nem tartja helyesnek, s általában helyteleniti azt is, hogy a pártdolgokról ilyen kor oly hevesen vitáznak, midőn a pártok tagjai szét s nyugalomban vannak.

— **Háboru s a magyar kormány.** Ne mosolygojanak kérem e czimen, inkább szánakozzanak azon, hogy a mi gyönyörüséges kormányunk nem talál most egyéb dolgot, mint hogy bizottságot nevezett ki a háboru esetén (?!) való sarczolás törvényes szabályozása ügyében. A világon talán mindenki gondolhat háborura, csak mi nem. Mert hiszen a honvédség mostani szervezete mellett ez lehetetlen volna. És mily haladás! Mig az angol parlament az örök béke eszméjét karolta fel, addig a fegyvertelen magyar kormány háborura gondol. Jobb volna bizony, ha azt az adósságot fizetné ki, a melybe az országot sodorta!

— **Gladstone levele.** Mint tudva van, az angol kormányelnököt tudományos akademiánk közelebb tagjának választotta. Ennek folytán Gladstone következő levelet intézte az akademia elnökéhez: „London, 1873. junius 30. Sir! Volt szerencsém az osztrák magyar követ szivességéből megkapni Önnek junius 16-án kelt lekötelező levelét s ezzel együtt a külső tagsági oklevelet, melylyel a magyar tudományos akadémia engem megtisztelni szives volt. Bár érzem, hogy mily kevés igényem lehet e kitüntetésre, elfogadom azt nagy örömmel s mély tisztelettel azon testület iránt, mely kegyes volt vele megtisztelni. Az én szememben ennek, a személyes kitüntetés mellett, magasabb rendü jellege is van, mert azon testvéri ségre mutat, mely a tudomány gyarapitására s az elme müvelésére czélzó minden törekvésnek sajátja; és én ősziutén remélem, hogy a müvelt világ különböző országai és fajai között minden ily természetü kötelék erősbödni fog napról napra. Fogadja Sir, legmélyebb tisztelemet stb. Gladstone W.

— **A győri pénzügyi igazgató** Decret Károly ideigl. nyugalmaztatott, s helyére Cherny Miklós kir. tanácsosi czimmel neveztetett ki.

— **Aradról.** A koldulás eltöröltetett. — A koleraügyben miniszteri biztosul dr Coda Sándor neveztetett ki. — Az aradvidéki tanitóegylet aug. havi nagy gyülése a járvány miatt betiltatott.

A debreczeni főtanoda ügyében.

Legutóbbi felszólalásom óta két debreczeni tanár irt hosszabb nyilatkozatokat ellenem nem érvek s adatok alapján, hanem a szenvedélyesség s személyeskedés hangján. Önérzetem tiltja, hogy ezen fegyvereket használjam, melyeket ők — az ifjuság példaadói nem szégyenlettek ellenem forditani.

Most már lehetséges a vita eredményét összevonnom.

Tény az, hogy tévedtem abban, miszerint e főtanodában csak a leczkéztetési rendszer lételét állitottam, tény, hogy részben, — habár nem egészen — igazságtalanul itéltem el a nemzetgazdászati, vegytani s magánjogi tanárok előadásait: azonban minden többi állitásom teljes épségben fenáll s az állitólagos czáfolatok is részben elismerik igazságát. Oly ellenvetések, minők pl. a physika tanárának változatlan kézirátára vagy a még mindig megidéztetés alá eső kötelezett templombajárás mentegetésére vonatkoznak, valóban a védőket szégyenitik meg, kik jobb tudomások ellenére irták le azokat.

De ha még több tévedésem lett volna is, ha — mire a védelmezők fősulyt fektetnek — a tanárok képzettsége és szakavatottsága átlag kétségbevonhatlan lenne is: az tagadhatlan, hogy előadásmódok önmunkásságra nem gerjeszti a fiatalságot, tagadhatlan, hogy szélesebb irodalmi s kritikai látkört nem nyujtanak nekik, sőt nem is társalognak szivélyesen velük s hogy végül a benlakási rendszer tömérdek hiányával s a csaknem középkori fegyelmi eljárással megmételyezőleg hat reájok. E tényeket direct egyetlen vitatkozó sem tagadja, ama régebben a „Debreczen"-ben többszörös vallomásként egy tanárról eredt s a tanári kar által általában helyeselt czikk nyiltan kimondja. S pedig e tények magok elegendők arra, hogy határozottan kimondjuk, miszerint a debreczeni tanoda nagyon, de nagyon messze áll a kor igényeitől.

E meggyőződést osztja velem a debreczeni ifjuság legnagyobb része s bizonynyal titokban a tanárok is. A közvélemény szavával azonban nem elégedhetünk meg. Reformot, gyökeres reformot kell sürgetnünk. Zig-zug javitások helyén volnának oly tanodánál, mely átlag a kor szinvonalán áll, itt azonban az egykor hires főtanoda végveszélye áll be, ha csak óvatosan s fokonként akarnók a javitást megkezdeni. Meddő phrasisok helyett, melyek önmagok tekintélyét csorbitják, igyekezzenek a debreczeni tanárok vállvetve elérni azt, mi az én óhajom is. Hiszem, hogy ez be is fog következni s nekem nem kellend visszavetni a hálátlanság vádját azokra, kik az iskola előhaladását meggátolni, hiányait oktalanul takargatni igyekeztek.

Ez jelenleg utolsó szavam. Személyeskedések daczára figyelemmel fogom kisérni tovább is a főtanodát s igyekszem mielőbb több személyes tapasztalatot is szerezni, hogy reformjavaslataikhoz alaposan hozzá szólhassak.

Végül felkérem nyilvánosan a „Debreczen" szerkesztőségét, hogy e nyilatkozatomat lapjában, mely mindég tárt ajtót nyitott a tanárok felszólalásainak, mielőbb közölni sziveskedjék.

György Aladár.

* * *

Ime, közöljük tehát e nyilatkozatot is. Györgytől igen szép, hogy elismeri tévedéseit, de ne gondolja, hogy minden vissza nem vont állitása igaz volna.

Nem akarunk saját nézpontunkból a vita folyamára visszatérni, Györgynek csak e sorait szoritkozunk megjegyzéseinkben.

Ha nem rosz akaratból irta Gy. e sorokat, ugy igen rosz helyről vehette ismételt támadásához is az adatokat. Részünkről kötelességünknek ismerjük visszautasitani azon illedelmetlen gyanusitást, melyet czikkiró a természettan tanára iránt elkövet. Ez a férfiu ugyan nem szorult a mi védelmünkre, de határozottan állithatjuk, hogy ő kézirati könyvét először 1863-ban, főleg dr. Mousson A. svájczi tanár müve nyomán, utólszor 1869 ben adá ki lényeges javitásokkal, s nem másfélévtized előtt, mint Gy. állitja. E tanár különben is előadásában, mint erről tanitványai is bizonyságot tehetnek, felhasználja a tudomány minden ujabb vivmányát, s e tekintetben annyit áldoz könyvtárára, — a mennyit bizonyosan akármelyik ily fizetésü tanár nem, sem itt sem másutt. Sőt biztos tudomásunk van a felől is, hogy e tanár már sajtó alá is elkészitette volna müvét, ha a főiskolai épitkezések terhe rá nem nehezedik. Még az algymnásiumi tankönyve is 1861-től 71-ig 4-ik, s folytonosan javitott kiadást ért már, különben is a természettan 2—3 év alatt nem változhatik annyira, hogy az egész tudományt, kivált a gymnázium részére ujonan kellene átdolgozni.

Biztos tudomásunk után mondók el ezeket, hogy Gy. az ujonan megtámadott egyén hallgatásából valahogy saját igazságát ne magyarázza ki.

Arra, hogy a debreczeni tanoda nagyon messzeáll a kor igényeitől, csak azt mondjuk, hogy főiskolánk nem igen áll hátrább a hazai ily nemü intézeteknél. Mert hiszen, ha a mai tanodák — a debreczeni kivételével — a kor szinvonalán állanak, miért sürgeti Gy. is az általános tanodai reformot?

Gy. legyen meggyőződve, hogy mi sem fogjuk soha főtanodánk hibáit takargatni, de igenis örködni fogunk annak érdekei felett.

Csakhogy mi nem akarjuk kivágni az élőfát, midőn csak egy-két ága száradt el.

Az „Ellenőr" e tekintetben általunk is igen helyeselt álláspontot foglalt el, a midőn helyteleniti azon eljárást, hogy rágalmazzuk azokat, kik hivatva vannak az állammal együtt a jezáitismus ellen küzdeni.

No de nem beszélhetünk mi e tárgyról Györgygyel, a ki azt meri mondani a mai felvilágosodott korban, hogy a vallási és politikai dolgokban a — türelemnek nincs helye.

Mondhatjuk a vaknak, hogy megviradt!

Az erdőtörvényjavaslat.

E czimen készitett a törvényelőkészitő bizottság közelebbről tjavaslatot egy szakbizottság nehány év előtti munkálatának alapelvei nyomán. A javaslat hat czimre, s 199 §-ra oszlatik.

Az első czim az erdők fentartásáról, a második a beerdősitésről, a harmadik az erdei termékeknek vizen szállitásáról, a negyedik czim pedig az erdei vétségekről szól.

Kormányunk ezt már őszszel a képviselő ház elé terjeszti.

A törvényjavaslatnak vezéreszméje az erdők fentartása, s az erdőpusztitás lehető meg akadályozása. E végre minden államterületén levő erdőt az államhatalom fölügyelete alá rendel. Magánbirtokosok erdeire vonatkozólag az állam e fölügyeleti jogát a tulajdon szabadsága természetesen meglehetősen szük térre korlátozza, mely ennélfogva alig állhat egyébből, mint az erdői kihágások fenyitéséből, s azon erdőknek kijelöléséből, melyeket irtani egy átalában nem szabad. A jogi személyek, s első sorban az állam erdei már nagyobb mértékben vannak az állam e felügyeletének alá vetve. A legtöbb erdőrendészeti hatóságot a javaslat szerint a földmivelési miniszter gyakorolja, kinek első foku végrehajtó közegei az erdőfelügyelők, mig a törvényhatóságok befolyása az általuk választott erdőtanácsosok által biztositatik. A kihágások és vétségek körüli eljárásban szigoruan keresztülvitetett az elv, hogy csupán a bíróságok hozhatnak illetékes itéleteket, és pedig a járásbiróságok, melyeknek teendői erdős vidékeken ezáltal tetemesen megfognak szaporodni. Az erdei alapban a javaslat országos alapot teremt, mely a kihágásokra és vétségekre rótt birságokból s egyéb kijelölt forrásokból nyeri jövedelmét s viszont a beerdősités előmozditására lesz forditandó.

A határőrvidék ügye.

— Testté válik az ige. S valósággal is megtörténik a határőrvidék polgárositása. Bács, Torontál, Temes és Krassómegyék a jövő hó elején tartanak evégből gyülést, s ezeken a csatolt részekből Torontálban 55, Temesben 18, Bácsban 15, Krassóban 12 ezredközségi képviselő lesz jelen.

Szörénymegyében a közgyülések teendőinek végzésére a román és szerb bánsági ezredből 45-en hivatnak össze, ezek készitik el a törvényhatóság jövő szervezetének tervét. A határőrvidéki szolgabirói hivatalok a gyülés után átvétetnek, s a polgári alapon szervezett csendőrségi intézmény meghagyatik. Az árvaszékek személyzete szaporittatik.

Birósági fokozatok a házközségi ügyekben; szolgabiró, alispán és belügyminiszter. A Magyarországhoz csatolt részekben 34,186 házközség van, s még csak 1529 osztály történt, a többi azután intéztetik el.

A képviselőválasztásokra nézve az illető törv. hatóságok a közp. választmány ugy alakitják, hogy ott az illető választókerület is képviseltessék. Az országgyülés őszi ülésszakában a panesovai, titeli és fejértemplomi kerület már képviselve lesz. Szörénymegyében a bizottmány megalakulásáig nem választanak képviselőt. Itt az 1848. törvény ide vonatkozó része nem alkalmazható, a törvényhatóságok magok intézkednek a képviselőválasztói jogosultság megállapitásáról.

Legczélszerübbnek tartaná a kormány, ha a törvényhatóságok ugy intézkednének, hogy ha az 1848-ik törvény szerint a választójogosultságot földbirtok czimén azok gyakorolnák, kik annyi földterülettel birnak, amennyi azon törvényhatóságban, melybe az illető részek bekebeleztetnek, az ⅛ telki állományt képez, s hogy ott, hol házközösség létezik, a házközösség feje tekintessék. A családrészeknek a megyei központban előforduló ügyei megfelelő elintézése szempontjából kivánatosnak mutatkozik, hogy a megyék a központban alkalmas s a körülményeket ismerő határőrvidéki egyént alkalmazzanak akként, hogy pl. ezen megyékben uj jegyzői állomás szerveztessék s ezen állomásra az ezen ügyekben járatos egyén választatván, ez a határőrvidékből előforduló ügyeket s különösen a házközségieket adhatná elő.

A legtöbb adót fizetők legkisebbike Temesmegyében 181 frt 61 kr, Torontálban 259 frt, Bácsban 347 frt 49 kr s Krassóban 89 frt 85 kr adót fizet, s igy Temesmegyéhez 3, Torontálmegyéhez 6, Bács-Bodrogmegyéhez 2 s Krassómegyéhez egy virilista sem fog bejönni.

Ezek azon intézkedések, melyek a határőrvidék polgárositásáról szóló törvény életbeléptetésére nézve tétettek.

Csak aztán ne felejtenék el a határőrvidékiek, hogy - a nagy világon e kivül... nincs számukra hely.

TÁRCZA.

SZÜLETÉS ÉS MÜVELTSÉG.

Regény négy kötetben.

Irta Schwartz Mária Lenka.

Harmadik rész.

(Folytatás)

Lépteit a magas boltozott, márványnyal kirakott csarnokba irányzá, és egy széles, értékes szőnyeggel fedett lépcsőn ment felfelé.

Az egész felmenet és a folyosó, a legnagyobb mértékben pompás volt, oszlopzatai, aranyozott réz diszitményei, festményei és cserepekben levő virágai által, melyek a szögletekbe voltak elhelyezve.

Egy zsidó szolga volt a folyosón. Az idősebb ur egy a lépcsőnél levő ajtóra mutatott, s az inas sietett azt kinyitni.

Egy szép előszobába léptek, s onnan egy nagyobb terembe, melynek butorzata Levitain Jakab családi szobájára emlékeztetett.

Kisértetbe kellett volna jönni, hogy az idő 1792 óta csendesen állott.

A kandalló mellett ugyanazon ottomán volt, melyen a zsidó családapa a nap fáradalmai után pihenni szokott, ott állottak a támlányok is, melyeken fiai foglaltak helyet.

Minden butor ugyanaz volt, mint Jakab lakásán.

Ott a szögletben állott a hárfa pár elszakadt hurral, a pamlag is ugyanaz volt, és amott a két ablak közt találjuk ugyanazon asztalt a bevesett müvel, melyben Jakab a Mirabeau által reá bizott papirokat őrizte.

Az ablakoknál kalitkákban éneklő madarak voltak, körülveve cserépben lévő virágokkal.

Ugy látszott, mintha a régi házban, mely e nagyszerü palotává lett, átváltozása mellett e szoba érintetlenül maradt volna meg.

Csaknem négyszer tiz év tölt el, mióta Mirabeau leányát Levitain Jakabra bizta, és elfogadá e szobában tőle azon igéretet, hogy Sophiánál a szülék helyét foglalja el — és mégis egy szék, egy könyv a szekrényben sem volt odább tolva, hanem minden ugy nézett ki mint akkor.

A kényelem és házi jólléthez képest berendezett szoba gondos pontossággal tartatott fent és egyik évről a másikra ugyanazon állapotban maradt.

A család ugy tekintette azt mint szentélyt, hol csak komoly és fontos dolgokról lehetett értekezni.

E szép épület tulajdonosa Levitain Eliás azt akarta, hogy e szoba ugyanazon állapotban maradjon, melyben atyja életében volt. Bár mi változást tenni abban, ugy tünt fel előtte, mint egy szentséget megrabolni.

Ennélfogva midőn a mostani házat épitették, atyja régi házának első emeletét nem engedte lerombolni, hanem ugy hagyta azt, körüle uj falak emelkedtek.

Azon szobák, melyek az uj épületben berendeztettek, ugy csatlakoztak a régihez, mint az ifjuság csatlakozik az öregséghez.

Az előbbiek divatos pompás ékitményektől tündököltek, de még sem volt a család szeme előtt annyi becsük, mint ennek, mely keblében egyikét e nemzetség legnemesebbikének ápolta.

Csakis, ha Eliás valami komoly dolgot akart megbeszélni rokonaival — történt, hogy őket oda bevezette, különben az első lakáson volt azon hely, hol Eliás családjával a mindennapi imát elvégezte.

Midőn szive előtt annyira szent szobába a két fiatal emberrel belépett, vonásain valamivel szelidebb kifejezés nyugodott, mint máskor.

Különben a szelidség Eliás előtt valami idegen érzelem volt.

A két fiatal ember arczán is a komolyság árnya honolt.

Izmael gondolatteljes homloka halvány lett, mintha a tisztelet, melyet érzett, oly erővel fogta volna el lelkét, hogy az a vérkeringésre is hatott.

Ábrahám ajka körül nem lebegett már elbizakodottság s vidámság.

Eliás az ottománhoz lépett, leült, s tiszta csengő hangon mondá:

— Már 38 éve, midőn ott a tüzhelynél ültem, s rámutatott a kandalló és ottomán közti sögletre. — Akkor tizennégy éves ifju voltam. — Itt tartatott egy családi tanács. — Három fivérek voltunk. Atyánk összehivott megmondandó, miszerint el kell költöznünk egy országból, mely alapjából fel van forditva.

— Testvéreim engedelmeskedtek akaratának. Más országba utaztak. A legidősb Angliába ment. Atyád Izmael, elhatározta, hogy északra megy. — Én maradtam, hogy atyámmal megosszam a veszélyeket. Én voltam tehát az, ki utolsó sohaját felfogtam.

Eliás elhallgatott, s fejét darabig kezére hajtotta, mintha fájó emlékeknek adná át magát.

A fiatal emberek egyike sem szakitá félbe hallgatását. Darab idő mulva Eliás ismét felemelé fejét és mondá:

— Sok fájdalom volt az, mely azon idő óta életemen pusztitva keresztülvonult, s azzá tett a mi e pillanatban vagyok. Bensőmet elpusztitották, s csak egy érzelmet tartottam meg, mely olyan mint akkor volt, nevezetesen forró szerelmemet Ábrahám Istene és népe iránt. Izrael gyermekei kedvesek előttem. — Mindent mit boldogságnak és haszonnak neveznek, saját és családom jólétének feláldozásával is igyekszem előmozditani. Ezért keserü est tudnom Izmael, hogy oly kevés hely van a földön, hol a zsidók egyenlő joggal birnak az ország népével. — A müveltebb zsidóktól azt is helytelennek tartom, hogy nem érdeklődik valami magasabb csupán világi nyereség iránt annyira, hogy ezt kielégitendő, él oly országban, hol mint ember és polgár nem részesül ugyanazon előnyben, mint a keresztyén. Az elnyomás nem tesz jobbá minket, hanem még roszabbá. Csak a felszabadulás képes a zsidóba magasabb erkölcsi érdeket önteni. — Oly országban élni, hol a fentlevő törvények oda irányozvák, hogy a szabadabb kifejlődés elnyomásával vesztüket idézik elő, annyi mint önként lealázásnak áldozni fel magát.

— Azt nem engedhetem meg, mondá Izmael, mert a legtöbb országban a zsidók csak türve vannak, s csak kevés államban vannak egyenjogositva. És ha mindnyájan azon országba költöznénk, hol fel vannak szabaditva, akkor tulnépesedés következnék, s könyen azon bai származnék, miszerint nehogy a zsidók által elárasztassanak, még azon előnyöket is elvennék tőlük, melyeket kivivtak. Tehát más utat kell használni, hogy elérjük a czélt, melyre minden helyesen gondolkodó s hitsorsosának boldogságán munkálkodó zsidónak törekedni kell.

— És ezen czél — melyik? — kérdá Eliás.

(Folyt. következik.)

Helyi érdekek.

A „Debreczen“ f. évi 132. számában „Inimikusz“ azon kérdést intézte hozzám, mondanám meg azt, „hogy arra nézve mikor hoz szabályt tisztelt városi rendőrségünk, hogy — az utczán járó-kelő közönség az óriási por kellemetlenségeinek ne legyen kitéve?

Ezen kérdésre nézve rövid válaszom csak annyi, hogy „s o h a!“ (Nem szeretnők. Szerk.)

Mert azt kívánni sem lehet a rendőrségtől, hacsak minden ház elébe egy-egy lovas rendőrt nem állít, hogy a járműveket szorosan a burkolatokon menni kényszeritse.

Nincs még a mi népünk annyira felvilágosodva, hogy az ilyesmit észszel felérje; sőt még a melyik ésszel felérné is, csak azért is a burkolat mellett hajtja táltosait, mert tudja, hogy ott nem volna szabad, rendkivül szeretvén a korlátlan szabadságot. Különösen az ilyesmikben tessék csak megtekinteni a körülbelől 17 ezer holdra menő legelőt, tessék betekinteni a majd 40 ezer holdra menő erdőségbe, vajon nem utból áll-e ki az egész? hiszen még nálunk majd mindegyik polgártársunknak külön utja van! hány czivis atyánkfia még mai napig is azt mondja nyeregben ülő kocsisának, a mint a sorompót elhagyja, midőn vagy a cserére, vagy a tanyára megy, hogy „hé, a z t á n t u d o d? a m a g u n k u t j á n m e n j ü n k!“

Ismerni kell ezt a mi népünket! tul kell ennek az eszén járni!

Tehát ezt nem erőhatalommal, hanem tisztességes, sőt mesterséges uton lehet és kell mintegy oda kényszeriteni: hogy minden időben a burkolaton hajtson; és se sárt, se port a maga jobboltáért ne csináljon; ennek rendőri uton leendő megakadályoztatása a lehetetlenséggel levén határos, ezt, még a maradékunk sem éri el soha; hanem más uton igenis rövid idő alatt kivihető; s ha egyszer már magunk is annyira haladtunk, hogy még azt is kivánhatjuk a járművek vezetőitől: hogy a számukra készitett burkolaton járjanak, s igy ősi hagyományos szokásaiktól eltérve, megrendszabályoztathassanak; már ezzel azt is beismertük, hogy az utczákban, a szabályszerü és eléggé tágas közlekedési vonalokon kivül eső többi térhely közlekedési tekintetben már ma felesleges és nélkülözhető, annálfogva azt annyira el kell torlaszolni, hogy ott legfeljebb is csak gyalog lehessen járni.

Szives olvasó! meg ne ijedj! Nem a varga létől büzhödő mély árkokat, gödröket, tégla-, kő- és földhalmazokat ajánlom én torlaszokul; efféle ugy is van már elég városunk utczáin, sőt én, ha rajtam állana, ezt rövid idő alatt elenyésztetném, s nem is ugynevezett fabakereket, nem is sánczkarókat értek én; hanem a város rendezésébe, szépitésébe befolyásos egyéneknek, hol e z a z ü g y i s s z ő n y e g r e k e r ü l t, megsugom: hogy ha én az ő helyzetökbe lettem volna, már régen inditványoztam volna, és inditványom mellett küzdeni sem restellettem volna:

1-szer. Hogy a főpiaczon és a tágasabb utczák közepén, amennyire csak a hely fekvése engedi, minél hosszabb egyenes vonalakban s legalább 7 öl szélességben jeleltessék ki a járművek közlekedési helye, nem feledkezvén meg a kilátásba helyezett lóvonatu vaspályáról sem, szóval véglegesen állapittassék meg a szekérut.

2-szor. Ezen terület, bele értve az oldalvizfolyásokat vagy lejtárkocskákat, követtessék ki egész

3-szor. A mi hely az utczákban ezenkivül még az épületek mellett vonuló gyalogjárdáig sár és porfészeknek fenmarad, ültettessék be a legcsinosabb rendben, az egyes udvarokba szükséges bejáratok 2 öl szélességben kihagyása mellett, ákáczfával.

Ugy is van a városnak — azt mondják — az erdőségben gazdag tartalmu faiskolája, és szakértő erdészeti személyzete, sőt találkoznak már a városban ezen munkavezetésére alkalmas kertészfele egyének is számosan. Ezek a városi hatóságnak egy intésére, ha egy év alatt a város főpiaczát s főbb utczáit a leggyönyörübb sétányokká átvarázsolják.

Tessék csak megtekinteni az alapitók iránti hálás emlékből pecsovicskertnek gunyoló népkert kis ákáczos részét, azt hiszem, nem valami visszataszitó képet mutat, épen ilyennéhetne alakitani a m e l e g e n a j á n l o t t módon az egész város utczái szükségtelen sár, por és szemét fészeknek mondható üres téreit.

Méltóztattak látni az ország fővárosa legjártabb helységét a Dunapartot? Hagynak-e ott a mostani rendelkezéssel 20—30 öl szélességü sár és porfészeket? bizony nem, pedig Debreczen utczáin sem fordul meg több szekét naponkint, mint az emlitett helyen s még sincs ott a rend miatt fennakadás; de sziveskedjenek megtekinteni legközelebb épen városunkban sz.-annautczát, ugyan képzelhető e sár és por, ha azon kis sétány északi oldala is kiburkoltatnék?

Már most én vagyok bátor kérdezni Inimikusztól, hogy képzelhet-e még akkor is Debreczen főbb utczáin port és sarat, midőn esős időben minden kocsis, különben is a tiszta burkolatra vágyván, ott hajt? szárazság idején pedig a burkolat mellett végig, — hova pedig rettenetesen vágynék, nem hajthat az élő fáktól.

S kérdem, a sár és por megszüntetésére kivántatik-e eszerint rendőri befolyás vagy rendszabály? mely különben is, fájdalom, nálunk átalánosan csak irott malaszt marad!!

S kérdem továbbá az által, ha az utczák befásitása miatt sártenger és porfürdő, egy csapásra megszünnének, vajon a városház előtti tér rendes vendégei, valamint a piaczi áruczikkek vevői, és árulói nem szivesebben álldogálnának, vagy üldögölnének-e naphosszant a terebélyes és gazdag lombjaikkal egymásba ölelkező fák hüvös árnyaiban, mint most a verőfényen?

Vajon a lég romlottabb lenne-é, mint most?

Vajon a paloták lakói kevesebbet látnának e, mint most — (mikor ugy sincs mit nézni)?

Vajon a város vesztene é ez által hajdani diszéből?

Vajon tüzvész idején nagyobb veszedelmek lenne-e kitéve a város lakossága, mint most?

E z e k r e f e l e l j e n m e g a k ö z v é l e m é n y! S ha netalán valaki az utczák ezen összebb szoritása miatt a népes heti vásárok megtarthatása iránt esnék kétségbe, megnyugtathatjuk azzal: hogy előbb a külvásári sátoroknak kelvén elpusztulniok, s ezzel kapcsolatban nagy és kisujutczák nyugoti végének a tizenhárom városon keresztül kinyittatniok s az itt nyerendő területen a heti vásárok — tengeri, szekeren árult zöldségvásárok, kényelmesen megtarthatnának, s igy e tekintetben sem fogna városunk s ennek lakossága legkisebb rövidséget sem szenvedni.

Ezekből meggyőződhetik Inimikusz, hogy a kellemetlen porfürdő, és sártenger városunkból a rendőrség befolyása nélkül, s még csak nem is valami fellengős techinikai müvelet mellett, hanem a legegyszerübb módon, biztosan és örökre számüzhető volna; csak a hatóság részéről kellene egy kis jó akarat, határozottság, egy parányi erélyesség, és egy kis áldozatkészség, e g y é b s e m m i! Tehát ébredjünk!!!

Amikusz.

Külföld.

Julius 21.

#) A párisi „Soir“ jelenti, hogy a spanyol kormány a Franciaországba menekült S a n t a C r u z nevü papnak kiadatását követelte, ki a mellett, hogy a karlisták egyik legtevékenyebb főnöke volt, még gyujtogatás s egyéb büntényekkel van terhelve. A francia kormány — mi majdnem hihetetlen — megtagadta a kiadatást. — T h i e r s apóról annyit tudunk, hogy tegnapelőtt (azaz szombaton) az anzini bányákhoz utazott, honnét mint táviratilag értesülünk — ma kelle visszautaznia. Vonatkozólag a baloldal által az ő tiszteletére rendezett bankettre, ugy nyilatkozott, hogy ez ünnepélyen csak akkor vesz részt, ha azon a bal czentrum is megjelen. Nagyon természetes, hogy ezzel a jó öreg ur azt akarta kimutatni, mennyire tartja tiszteletben a balközépet s igy közvetve annak elveit. — A v e r s a i l l e s - i nemzetgyülés pénteki ülésében folytatólagosan tárgyalták a hadsereg ujjászervezésére vonatkozó törvényjavaslatot, melynek befejezte után a tábori lelkészek kötelmeire vonatkozó pontozatok fognak megállapitatni.

— S p a n y o l o r s z á g sohasem függött még ugy az ő r v é n y szélén, mint most. — Egy, pénteken érkezett táviratszerint az eddigi kormányelnök, P i y M a r g a l l beadta lemondását, s ezen a köztársaság jövőjére oly veszélyes horderővel biró lépését azzal indokolta, hogy a jelen viszonyok közt oly miniszterium, mely a kortes különböző pártnézeteit összhangzásba hozni képes volna, — főnn nem állhat. E körülmény idézte elő visszalépését. M u r o evégből erre azon inditványt tette, hogy nevezessék ki E s p a r t e r o kormányelnökké s hogy a kortesek fölosztassanak. Előbbi inditvány, miután a kortesek elfogadták P i y M a r g a l l lemondását, elfogadtatott. Tegnapelőtt aztán megalakittatott az ujminiszterium. S a l m e r o n lett tárczanélküli ügyérségi elnök; C a r v a j a l pénzügy; G i l B e r g a s igazságügy; M a i s o n n a v e belügy; G o n z a l e s tábornok hadügy; O v e i r o tengerészeti; M o r e n o R o d r i g u e s közmunka, s P a l a n c a gyarmatügyér. — Mint e névsorból látjuk a bukott kabinet is képviselve maradt az ujban, ami épen nem biztató a jövőre nézve, mert a pyrenaei félszigeten a bukott kabinet sohsem dicsekedhetik aztán ujra a nép bizalmával. —

M a i s o n n a v e pedig épen nem mulatta ki eddigi működésével azt, hogy e, párt-ütéstől is zaklatott szerencsétlen állam belügyei vezetésére elég erő s képesség volna benne. — A karlisták most nagyobb erővel, mint valaha látnak aláváló munkájokhoz. Seregeik svétlátnak aláváló munkájokhoz. Seregeik svétoszolva kalandozzák be a belsőbb tartományokat; király jelöltjük, a nyomorult D o n C a r l o s pedig spanyol területen van s közelebb maga veszi át seregei fővezenyletét. A vörös és fekete internationale mind több tért foglal délkeleten s igy a béke helyreállitására gondolni sem lehet. Ha a spanyol köztársaságra most ráütne valamely külállam, akkor kard csapás nélkül volna kénytelen megadnia magát. Ily szerencsétlen most a belállapot Spanyolországban. Csak az isten óvhatja meg az elbukástól!

— A r ó m a i pápa átokkal sujtja Poroszországot B i s m a r k n a k ama nyilatkozata miatt, melyet nem rég lapunkban is közlénk; evégből egy csomó porosz püspök most a pápához rándult le, hogy e „r é m i t ő“ (inkább n e v e t s é g e s. — Szerk.) lépéstől visszatartsák.

— T ö r ö k o r s z á g fővárosában nagy előkészületeket tesznek a persa sah fogadására s a B e g l e r b é g- palotát rendezik be számára.

— A n é m e t o r s z á g i o-konzervativek a jövő választások alkalmából azt remélik, hogy a kormánynyal a kibékülés létre jövend.

— **„Népszerű borászati kézi könyv,“** czim alatt igen gyakorlati hasznu utmutatás jelent meg boros gazdáink számára. E könyvet vegytani alapon irta dr. P e r l a k y Mihály, s a földmivelés — ipar — s kereskedelmi minisztérium által kitüzött pályadijra érdemesitett munka ez. Kiadja a nevezett minisztérium; ára 50 k r, Ráth Mór bizományа. Ajánljuk es ára 50 k r, Ráth Mór bizományа. Ajánljuk es olcsó és a mellett igen hasznos kézikönyvet; s helyeseljük a kormányt eljárását, ha ily alapos és népszerü nyelven irott müvekkel látja el a közönséget.

UJDONSÁGOK.

* **A „Tisza“** biztositó és jelzálogbanknak folyó hó 26-ra kihirdetett választmányi ülése a nevezett napon nem tartatik meg, hanem későbbre marad, az ujabb határidőről a választmányi tagok legközelebb értesittetni fognak.

* **A ref. egyház** 8 osztályu nőnöveldéjében ma tartatott meg a közvizsgálat. A szülék és érdeklettek szép számmal jelentek ott meg, s bizonyosan gyönyörüséggel is töltek el. Van itt 128 növendék, s e nagy szám daczára is kitünt az intézetnek tervszerü, egységes és gondos vezetése, s e tekintetben T á n c s o s n é-Decombaz Erzsébetet illeti a főérdem, ki szakavatottsága mellett kellő erélyt és buzgalmat tanusitott az intézet virágzásra emelése körül. Nem méltányolhatjuk eléggé dr. P a l a y Miklós tapintatos működését s fáradságát is, ki csupán az ügy fontosságától végezte az igazgató nehéz teendőit, s emellett még a legszebb sikerrel tanitott is. Az intézet, mint a mai vizsgán örömmel győződtünk meg, kitünő tanerőkkel van ellátva. Valóban bajos volna eldönteni, K o v á c s Lajos, S o m o g y i Pál vagy K r i s z t i á n i Alajos tanitási ügyességét emeljük-e ki inkább? E derék tanárok — igazán, emberül megfeleltek teendőjüknek. A növendékek előhaladásának érdeméből nem kevés rész hárul C o n t e s s e Zsuzsa és Schwarczer Fáni nevelőnőkre, kiknek fáradhatatlan működésük szintén elvitázhatlan. A szülék örömmel győződhettek meg gyermekeik előhaladásáról. De nemcsak az elme fejlettjó készültségéről. De nemcsak az elme fejlettségében, hanem a kézi ügyességben is kitünőtanitá, a ki már e téren is bebizonyitá ügyességét. A zongoraprobatét tegnap délután volt, s ifju B a l l a Károly méltán érdemel elismerést tanitványai előhaladásáért. Általában ez intézet nemesen felel meg feladatának.

* **A városi orvosokat** arra kérik illetékes helyről, hogy a szenvedők gyorsabb gyógyittathatása érdekében, házaikra kitennék czimjegyüket, mert a most elhalt kolerabetegek közt is volt olyan, kin csak azért nem lehetett már segiteni, mert hozzátartozói nem tudták a közeli orvos lakását, s mig a város másik széléről végre az orvosi segély megérkezett, a beteg menthetlenné lett. Hiszszük, hogy ez emberbaráti felhivás és kérelem nem marad foganatositatlanul.

* **Két könyvet** kaptunk ujabban Aigner Lajos fővárosi könyvkiadótól, u. m. „M a g y a r o r s z á g a l k o t m á n y a“ felső nép és polgári iskolák és képezdék számára, valamint vezérkönyvül tanitók részére; irta J á n o s i Ferencz. Első rendü állami pálya dijjal koszoruzott mü; „Betrachtungen aus dem Leben und der Lehre Jesu“, felsőbb népiskolák számára irta W é b e r Sámuel bélai ev. lelkész.

* **A kisujutczai** mészárszékek előtt régóta ott hevernek a tel nem használt téglarabok s egyéb az ott folytatott épitési munkákhoz szükségelt apróságok. Jó volna, ha rendőrségünk, megelőzve Amikusz vagy Inimikusz dorgálásait, eltakaritná onnét, mert ez sem a szépizlésnek, sem pedig a közlekedésnek nincs előnyére.

* **Nagy vihar** volt a mult éjen át városunkban; több helyen a fákat kitörte a szél; no de az vigasztalhat, hogy vihar után megtisztul a levegő, a mire bizony nagy szükségünk volna.

* **Betörés.** A péterfiai külváros nyilt-czai 3610 sz. a. Nagy János-féle ház utcza felőli részét az éjjel ismeretlen tettesek feltörték s abból néhány zsák gabnanemüt raboltak el. A hajtóvadászat megindittatott.

Felelős szerkesztő s kiadótulajdonos:
OLÁH KÁROLY.
Főmunkatárs:
SZATMÁRI KÁROLY.

Nyilttér.

Debreczen, julius 21.

Közbiztonsági érdekből a rendőrség figyelmébe ajánltatik egy ifju, kinek nevét sajnos gyakori rendetlensége miatt jövőre nyilvánosságra kell hozni, kinek is több éjjeli hősiesség alkalmával sikerült a rendőrség kezét kikerülni, s már most ezen szép szerencséjétől buzditva, elég vakmerő nappal több nyilvános botrányt elkövetni, — pedig ő müvelt ember ám!

Eladó, vagy haszonbérbe adandó birtok.

H-Bagos község határához tartozó és a debreczeni határ ugynevezett vekeri pusztájával határos, nemesi tag birtok, mely áll 440 hold legjobb minőségü szántóföldből, 100 hold jó minőségü kaszálóból, 40 hold 7 éves gondosan tisztitott fiatal erdőből: 200 holdnyi ugar van benne hagyva. azt az uj gazda vetheti.

Az ára egyességtől függ; megjegyzendő, hogy egy harmadrész árát a vevő kifizeti, és engem a másik kétharmad részéről biztosit, azt akár husz év mulva fizetheti, önként értetvén, hogy a kamatot évenként tartozik rendesen fizetni.

Hoszabb időre bérbe is kiadandó.

Értekezhetni felőle kismesteruczán 1437. számu háznál

Sebes Györgygyel.

HIRDETÉSEK.

Eladó ház.

Füvészkert-utcza mellett hüvelyesutczán, kertektől környezve uj cserepes ház 1068. sz. alatt, — mely is áll 5 szoba, konyha, kamara, folyosó, továbbá bővizü kuttal ellátott, gyümölcsfákkal beültetett tágas udvar, s a ház háta megetti kiskertből házutáni 25 öles földével — az ondódon — kedvező feltételek mellett eladó.

Értekezhetni K a l l ó s Kálmán tulajdonossal.

380 10—11

Eladó vagy bérbe adó.

Debreczentől 2 órányira fekvő k o n y á r i s ó s t ó fördő eladó, vagy 1874. jan. 1-től bérbe adandó.

Bővebb felvilágositást ad bérmentes levelekre S z ü g y b e n u. p. B.-Gyarmat F á y A l b e r t, vagy Debreczenben n. hatvanutcza 1445 sz. a.

Fáy Árpád.

432 3-3

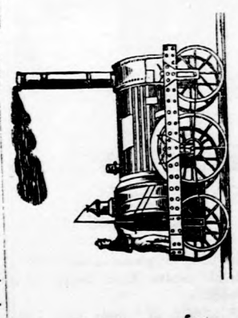

A magyar északkeleti VASUT 1873. februárhavában érvényben levő menetrende.

Szerencs Királyháza.
Szerencs indulás 3 óra 59 p. d. u.
S.-a.-Ujhely érkezés 6 „ 02 „ este
Királyháza „ 12 „ 10 „ éjjel

Királyháza-Szerencs.
Királyháza indulás 9 „ 43 „ este
S. a-Ujhely indulás 3 óra 23 p. reggel
Szerencs érkezés 5 „ 36 „ „

Bátyu-Munkács.
Bátyu indulás 3 óra 40 p. d. u.
Munkács érkezés 4 „ 51 „ „

Munkács-Bátyu.
Munkács indulás 12 óra 06 p. délben
Bátyu érkezés 1 „ 17 „ „

Nyiregyháza Ungvár.
Nyiregyháza indulás 6 óra 00 p. reggel
Csap érkezés 12 „ 16 „ délben
Ungvár „ 2 „ 04 „ d. u.

Ungvár-Nyiregyháza.
Ungvár indulás 11 óra 18 p. d. e.
Csap érkezés 12 „ 38 „ délben
Nyiregyháza „ 6 „ 26 „ este

Csap-Ungvár.
Csap indulás 4 óra 35 p. d. u.
Ungvár érk. 5 „ 53 „ „

Ungvár-Csap.
Ungvár indulás 2 óra 27 p. d. u.
Csap érkezés 3 „ 45 „ „

S.-a.-Ujhely-Legenye-Mihályi.
S.-a.-Ujhely indulás 6 óra 42 p. este
Legenye-Mihályi érkezés 7 „ 18 „ „

Legenye-Mihályi-S.-a.-Ujhely.
Legenye-Mihályi indulás 4 óra 51 p. d. u.
S.-a.-Ujhely érkezés 6 „ 33 „ „

Budapest, 1873. február hó 7-én.

M.-Sziget-Királyháza-Szerencs.
M.-Sziget indulás 9 óra 31 p. reggel
Királyháza érkezés 12 „ 17 „ d. u.
Bátyu „ 3 „ 24 „ „
Csap „ 4 „ 03 „ „
S.-a.-Ujhely „ 5 „ 47 „ „
Szerencs „ 7 „ 45 „ este.

Szerencs-Királyháza-M.-Sziget.
Szerencs ind. 8 óra 55 p. reggel,
S.-a.-Ujhely érk. 10 „ 07 „ d. e.
Csap „ 10 „ 56 „ „
Bátyu „ 12 „ 27 „ „
Királyháza „ 1 „ 13 „ „
M.-Sziget „ 4 „ 19 „ e 10

Debreczen-Királyháza.
Debreczen indulás 4 „ 13 „ d. u.
Szathmár érk. 7 „ 40 „ este.
Királyháza „ 9 „ 26 „ „

Szerencs-Királyháza-Debreczen.
Szerencs ind. 8 óra 55 p. reggel,
S.-a.-Ujhely érk. 10 „ 37 „ d. e.
Királyháza „ 4 „ 13 „ d. u.
Szathmár „ 6 „ 01 „ este,
Debreczen „ 9 „ 36 „ „

Királyháza-Debreczen.
Királyháza ind. 4 óra 33 p. d. u.
Szathmár érk. 6 „ 01 „ este,
Debreczen „ 9 „ 36 „ „

Debreczen-Királyháza.
Debreczen indulás 4 „ 13 „ d. u.
Szathmár érk. 7 „ 40 „ este.
Királyháza „ 9 „ 26 „ „

Szerencs-Királyháza-M.-Sziget.
Szerencs ind. 8 óra 55 p. reggel,
S.-a.-Ujhely érk. 10 „ 07 „ d. e.
Csap „ 10 „ 56 „ „
Bátyu „ 12 „ 27 „ „
Királyháza „ 1 „ 13 „ „
M.-Sziget „ 4 „ 19 „ e 10

M.-Sziget-Királyháza-Szerencs.
M.-Sziget indulás 9 óra 31 p. reggel,
Királyháza érkezés 12 „ 17 „ d. u.
Bátyu „ 3 „ 24 „ „
Csap „ 4 „ 03 „ „
S.-a.-Ujhely „ 5 „ 47 „ „
Szerencs „ 7 „ 45 „ este.

Hirdetmény!

A szatmári katonatiszti cassinóba egy **vendéglős kerestetik** — 400 ft bánatpénz (caution) letétele mellett — bérfizetés nélkül.

Vállalkozók alólirott igazgatóságnál e hó 25-ig jelentkezhetnek, a honnan bővebb felvilágositást, szóbeli vagy irásbeli megkeresésre, nyerendenek.

Szatmár, 1873. jul. hó.

A katonatiszti kaszinó
igazgatósága.

449 2—3

Eladó ház vagy puszta telek,
s kiadó bolt.

Kádasutcza elején a Tornay-féle vendéglő mellett az 1897-dik számu ház s malmos telek, melynek szélessége az utczára 26 öl, 7 hold 1150 öl házutáni földjével, vagy pedig fele része, mint puszta telek, külső fele földilletőséggel, kedvező föltételek mellett eladó.

Ezen háznál 1 szoba konyha, kamara pincze, és padlás kiadó.

A városháza alatt a dohány áruda mellett levő bolt több évekre bérbe kiadó.

Értekezhetni felőlök A n t a l f y Lajos tulajdonossal.

428 3—

Debreczen, 1873. nyom. a részv. társ. könyvnyomdájában.